

ОДЕСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ
 НАУКОВА
 БІБЛІОТЕКА
 І. І. МЕЧНИКОВА

ХАЙ ЖИВЕ ПЕРШОТРАВЕНЬ!

ПРОЛЕТАРІ ВСІХ КРАЇН, ЄДНАЙТЕСЯ!

Орган парткому, ректорату,
 комітету ЛКСМУ та профкому
 Одеського ордена Трудового
 Червоного Прапора
 державного університету
 ім. І. І. Мечникова

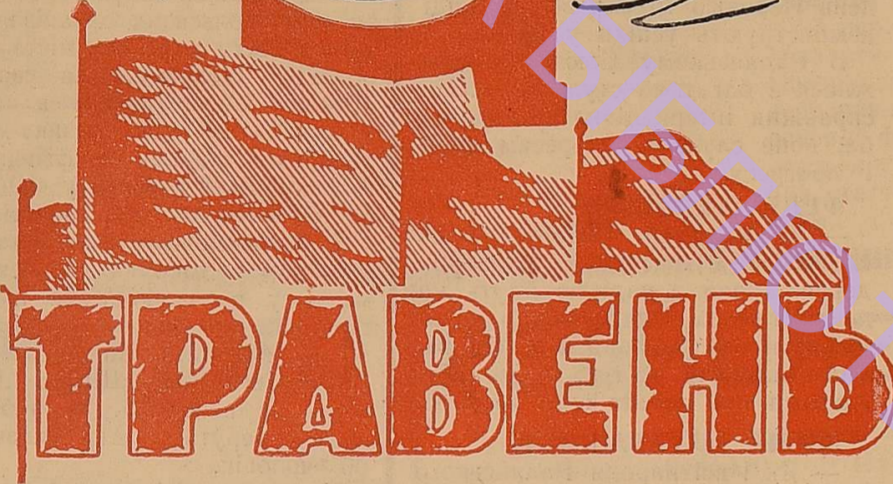
РІК ВИДАННЯ
 XXXVIII

№ 16 (1074)

1 ТРАВНЯ

1972 р.

Ціна 2 коп.

ХАЙ ЖИВЕ СОЮЗ РАДЯНСЬКИХ СОЦІАЛІСТИЧНИХ РЕСПУБЛІК — ВЕЛИКА СОЦІАЛІСТИЧНА ВІТЧИЗНА, НЕПОРУШНА БАГАТОНАЦІОНАЛЬНА СПІВДРУЖНІСТЬ БРАТНІХ НАРОДІВ, ЖИВЕ ВТІЛЕННЯ ПРИНЦИПІВ ПРОЛЕТАРСЬКОГО ІНТЕРНАЦІОНАЛІЗМУ!

Із закликів ЦК КПРС до 1 Травня 1972 року.

Ленінський залік

Підводимо підсумки

Девіз Всесоюзного Ленінського заліку «Рішення XXIV з'їзду КПРС в життя» став керівною програмою дій університетського комсомолу. Комсомольські організації факультетів вели активну боротьбу за успішне виконання соціалістичних зобов'язань, взятих на другому етапі Ленінського заліку. В комсомольських групах були проведені збори, на яких склалися індивідуальні й комплексні плани. Памятаючи Ленінський заповіт молоді: «Вчитись, вчитись, вчитись», кожний комсомолец намагається, перш за все, підвищити свою успішність.

ту була створена група консультантів, яка складалась зі студентів старших курсів. Позитивно відбилась на підвищенні успішності на молодших курсах і проведення математичних змагань.

Так, для підвищення успішності на першому курсі механіко-математичного факульте-

ту велику роботу провели історики і досягли непоганих результатів. Це добре видно на прикладі другого курсу. Кожний студент усвідомлює, що його успіхи в навчанні — внесок в справу, за яку віддали життя ті, кому ми сьогодні говоримо «Слава!». Відрадіні успіхи істориків: зимову сесію склали на «відмінно» — 7 студентів, на «відмінно» і «добре» — 41, на «задовільно» — 1. Двійок немає.

Закінчення на 2-й стор.

НАШ ПРАЗДНИК

Как праздничный рубеж
 весны прекрасной
 Приходит Первомай
 в знаменах красных,
 Лучистым солнцем,
 далью голубой.

Становится Одесса
 интересней,
 И, вдохновенный
 радостною песней,
 Шумит колонн ликующих
 прибой.

И вновь цветы рабочих
 и студентов
 К потемкинцев ложатся
 монументу,
 Как память героических
 начал.

И как бы в ногу
 с поколением новым
 Запечатлен на поле
 Куликовом

К колоннам
 шаг гранитный Ильича.
 В. КОЗЛОВ.

Під червоним кольором знамен

В день Першого травня вся наша планета розквітає червоним кольором знамен. В цей радісний весняний день трудящі всієї землі демонструють свою готовність боротися за революційне перетворення суспільства, за світле майбутнє всіх народів. Святковим кумачем розквітнуть міста і села нашої Батьківщини.

І як завжди в день Першотравня, радянські люди рапортують про свої трудові перемоги. Для нашої країни цей рік — другий рік дев'ятої п'ятирічки, прийнятої на XXIV з'їзді партії, рік 50-річчя утворення великого Союзу Радянських Соціалістичних Республік.

Народи братських країн соціалізму зустрічають день Першотравня трудовими перемогами в будівництві соціалізму. Першотравень в країнах капіталу проходить в жорстоких битвах робітників проти влади монополій, за соціальні зміни, життєві інтереси й демократичні права. Для мільйонів людей в Азії, Африці, Латинській Америці Першотравень — свято нове, а для багатьох ще й заборонене, але й тут росте й пробуджується робітничий клас, ширяться ряди революційних борців.

Величезний першотравневий огляд світових революційних сил — світової системи соціалізму, міжнародного робітничого руху, національно-визвольного руху і всього антиімперіалістичного фронту. Все більше міцніє солідарність прогресивних сил світу. Яскравий прояв знаходить вона в боротьбі за припинення військових агресій в Індокитаї і на Близькому Сході. Твердо й впевнено крокує по нашій планеті Першотравень — міжнародне свято єдності всіх трудівників.

Наш колектив зустрічає свято з великим піднесенням, нестримним бажанням успішно виконати накреслення історичного XXIV з'їзду КПРС, наблизити світле майбутнє всіх народів — комунізм.

В першотравневих колонах ми йдемо з розумінням того, що нам належить багато зробити у вирішенні завдань, що стоять перед нашим вузом. Сьогодні ми розповімо про досягнення, продемонструємо свою відданість справі Леніна, справі партії.

УРОЧИСТІ ВЕЧОРИ

29 квітня цього року у великому актовому залі відбувся вечір, присвячений Дню міжнародної солідарності трудящих — 1 Травня.

На вечорі з словом-вітанням від професорсько-викладацького складу виступив проректор по науковій роботі професор В. В. Фашенко. Від імені студентів університету зі святом привітала присутніх студентка третього курсу юридичного факультету Н. Кашепорова.

Найкращі побажання від імені студентів-іноземців колективу у своєму вітанні висловили студенти Шейн Алі Мохамед, Нгуен В'єт Чат і Клаус Зонненбург.

Потім присутні подивились святковий концерт, поставлений силами художньої самодіяльності нашого університету.

22 квітня великий актовий зал університету заповнили студенти, викладачі і співробітники університету. Тут відбувся в урочистій обстановці вечір, присвячений 102-й річниці з дня народження В. І. Леніна. Відкрив збори секретар парткому Л. Х. Калустьян.

З доповіддю виступив завідувачий кафедрою історії СРСР, професор М. Ю. Раковський.

Після урочистої частини присутні подивились концерт, що був даний силами самодіяльних артистів наших та іноземних студентів.

ЄДИНОЮ СІМ'ЄЮ

Іх зібрав у одну дружну сім'ю університет. Точніше, біологічний факультет і на п'ять років став для них справжнім другим домом.

У переддень свята міжнародної солідарності трудящих всього світу — 1 Травня в методичному кабінеті, що відкрився нещодавно на факультеті, представники багатонаціональної сім'ї майбутніх біологів зібралися за «круглим столом». На зустріч прийшли докторант з ДРВ Нгуен Тай Лі-єнг, який закінчив ОДУ, успішно захистив тут кандидатську дисертацію і зараз працює над докторською, студенти, що приїхали навчатися з ЧССР Антонін Тіллі, Маріан Слосичак, Катарина Шотковська, монголки Лхагвасурен Содномбалжирин, Оюнсурен Цендсуренгийн, Даждорджийн Жалгалсайхан, болгарка Марія Іванова, конголезець (Браззавіль) Поль Нгаце, кубінець Луїс Мануель Серра-і-Серра, а також представники багатонаціональної країни — аспірант з Узбекистану Асрор Рахімбердієв, студенти Федір Бедашко — молдованин, Світлана Домбровська — татарка, Люся Зозуліна та Зіна Куніна — росіянки, Олексій Брейман — єврей, Вікторія Ольшанецька — українка, член комсомольського бюро факультету, Марія Цагарашвілі — грузинка. Справді, інтернаціональна сім'я. На зустріч завітала декан факультету, професор Ф. С. Замбриборщ, його заступник, доцент В. Т. Коваль, голова факультетської інтерради Н. К. Бочарова.

Учасники зустрічі розповідали, як вони живуть, вчаться, з якими почуттями зустрічають свято міжнародної солідарності народів всіх континентів — Першотравень.

(Продовження розповіді — на 2-й сторінці)

ЄДИНОЮ СІМ'ЄЮ

ВІКТОРІЯ ОЛЬШАНЕЦЬКА

— Незабаром наша багатонаціональна країна святкуватиме славне 50-річчя з дня утворення СРСР. Для всіх народів світу наша держава стала прикладом вирішення важливих національних проблем, прикладом дружнього з'єднання багатьох націй у вільний союз радянських республік. За ті п'ятдесят років, що минули з дня утворення СРСР, життя народів країни розцвіло буйним цвітом. Колись відсталі, неписьменні народності перетворились у широко освічені, їхня економіка, культура розвинулась настільки, що стала поряд з найрозвинутішими націями світу.

Зараз у нашій країні здобувають освіту не тільки представники всіх національностей країни, але й люди з різних іноземних держав. І сьогоднішня зустріч — яскравий приклад цього. Поруч з нами навчаються студенти-іноземці. Ми живемо дружною сім'єю, допомагаємо один одному, чим перетворюємо у життя найголовніші принципи політики нашої держави — інтернаціоналізму, дружби всіх народів світу.

В. Т. КОВАЛЬ:

— Можна сподіватися, що такі зустрічі стануть традиційними, адже свято Перше травня — найяскравіший прояв міжнародної солідарності трудящих.

Наше головне завдання — готувати висококваліфікованих спеціалістів-біологів. І весь колектив факультету намагається виконувати його якнайкраще. І дуже приємно, що з року в рік зростає кількість іноземців, які навчаються у нас. Вони широко залучаються до громадського життя, беруть участь у всіх заходах, що проводяться на факультеті. І ще один приклад — сам методичний кабінет, де ми зараз знаходимося. Кожен з присутніх вніс свою частку у створення його. Поруч з росіянами, українцями, молдаванами працювали чехи, монголки, в'єтнамці та інші.

У нас великі зв'язки з фахівцями МНР. Наші викладачі працювали в цій гостинній країні, виконували спільно з монголами дослідження, незабаром аспіранти будуть захищати спільні роботи. І сьогодні тут присутні студентки-монголки.

НГУЕН ТАЙ ЛЮГН

— Друзі, наближається Першотравень. Для нас це подвійне свято. Ми святкуватимемо і чималу перемогу народу Південного В'єтнаму над агресором. Успішно йде наступ Сил Визволення. Маріонеточна армія зазнає поразки. За два місяці знищено понад 300 танків, 150 літаків.

Озвірила американська воєнщина наносить варварські удари по містах нашої країни. Але вони дорого платять за свої агресивні акти. Тільки 6 квітня під час нальоту було знищено 15 літаків агресора, в тому числі — один літак В-52.

Варварські акти викликали гнів і обурення всього прогресивного людства. Ми відчуваємо всіляку підтримку радянського народу і тому впевнені, що ніщо не допоможе агресору, наш народ переможе!

АСРОР РАХІМБЕРДІЄВ

— Напередодні свята хочу побажати всім друзям — і нашим студентам, викладачам, і іноземцям успіхів у навчанні й роботі. Радянський народ завжди відзначався прагненням до інтернаціональної солідарності. В єдиній родині живуть сьогодні на нашому факультеті люди самих різних національностей.

Яскравий прояв солідарності — підтримка радянським народом справедливої боротьби народів планети проти підступів імперіалізму. Зараз проходять мітинги солідарності з в'єтнамським народом. Впевнені, що мужня країна переможе у справедливій боротьбі проти агресорів.

Міцна дружба всіх студентів факультету — теж прояв міжнародної солідарності, як і наша зустріч.

ПОЛЬ НГАЦЕ

— У Конго (Браззавіль) до 1934 року трудящі не мали змоги широко відзначати Першотравень. Зараз для нас це велике свято, на якому кращі країни демонструють досягнення у розвитку економіки й культури.

Нас тут двоє, представників Конго (Браззавіль), і ми дуже раді, що відзначатимемо день міжнародної солідарності трудящих в СРСР.

КАТАРІНА ШОСТКОВСЬКА

— У Чехословаччині трудящі в день Першотравня теж йдуть у святкових колонах, демонструють успіхи в труді. Нам добре знайоме святкове піднесення напередодні Першотравня. Зараз я себе відчуваю серед друзів, як вдома. Навіть, коли поїхала додому, скучала за друзями. Начебто все життя прожила тут, серед рідних людей.

Ф. С. ЗАМБРИБОРЦ

— Маріан Слודичак сказав, що свято міжнародної солідарності слід було б відзначати натхненною працею на користь тих, кому потрібна перемога. Ми так і робимо. Тільки не працюємо у самий день свята.

За 50 років існування нашої держави ми зробили велетенський стрибок у розвитку економіки й культури. Сьогодні ми маємо можливість по-справжньому святкувати Першотравень.

ОЮНСУРЕН ЦЕНДСУРЕНГІН

— Я дуже рада, що буду святкувати Першотравень у Радянському Союзі, в Одесі. Всі трудящі відзначають свято натхненною працею. Ми повинні його зустріти успіхами у навчанні, сумлінною працею по засвоєнню матеріалу.

МАРІЯ ІВАНОВА

— Як і у Радянському Союзі, в Болгарії Першотравень — це велике свято солідарності трудящих, свято весни. Гадаю, що в цей день ми маємо не тільки відпочивати, але й мріяти. Мрія трудящих країн капіталізму — звільнитись від експлуатації, побудувати нове життя, і хочеться, щоб

Ленінський залік

Підводимо підсумки

Закінчення. Поч. на 1-й стор.

Ленінський залік активізував роботу по трудовому й громадському вихованню комсомольців нашого університету. Студенти активно беруть участь в будівництві учебного корпусу університету, в недільниках. Багато комсомольців — білці студентських будівельних загонів університету.

В районах Одещини частими й бажаними гостями стали студентські агіткультбригади. Лекції студентів історичного і юридичного факультетів завжди уважно слухають трудівники колгоспів і промислових підприємств. Слова вдячності висловлює молодь Біляївського і Комінтернівського районів філологами, Арцизького — хімікам за цікаві концерти колективів художньої самодіяльності.

Покращились шефські зв'язки комсомольських організацій університету з учнями міста та області. Заслужує на увагу «Школа юного хіміка» в селі Фонтанка, «Заочна фізико-математична школа» — фізичного факультету і мехмату, «Юридична вікторина» — юристів.

З захопленням працюють комсомольці в таборах. Студенти мехмату взяли постійне шефство над піонерськими таборами на 500 місць. На факультеті організована «Школа піонерських вожаків». В роботі школи беруть участь близько 60 чоловік.

Комсомольське бюро факультетів приділяють велику увагу культурно-масовій роботі серед студентів. В традиційному огляді-конкурсі університетської художньої самодіяльності, присвяченому 50-річчю СРСР, представники самодіяльного мистецтва всіх факультетів, кращі ансамблі, вокалісти, читці виступали на районному конкурсі й фестивалі молодих талантів «Студентська весна-72».

Однією з складових частин Ленінського заліку в університеті є огляд-конкурс академічних груп. При підведенні підсумків огляду ураховувалось виконання таких умов конкурсу: успішність групи, охоплення комсомольськими дорученнями комсомольців групи, політико-виховна робота, участь в НСТ, культурно-масова робота.

З усіх показників 1-е місце і звання «Краща комсомольська група університету» завойувала група 2-го курсу історичного факультету. Всі комсомольці-другокурсники мають комсомольські доручення, кожен студент виконав свій індивідуальний план в Ленінському заліку. В лекторській групі факультету й університету беруть участь 32 комсомольці. Неодноразово студенти Рогожинський, Шейнкер, Мальцев, Знаєшова та інші виступали з доповідями перед робочими заводами і фабриками Одеси. 20 комсомольців ІІ курсу істфаку — члени НСТ, а Мальцев і Шейнкер брали участь в роботі Всесоюзної археологічної конференції в Москві.

Комсомольці курсу — активні учасники університетських і факультетських вечорів відпочинку, 29 студентів — члени збірних спортивних команд.

Підведення підсумків Ленінського заліку в комсомольських організаціях університету показало, що залік став формою контролю, участі кожного члена ВЛКСМ в роботі організації, звітом перед партією і народом у виконанні величезних рішень, накреслених ХХІV з'їздом КПРС, Всесоюзний Ленінський залік став школою політичного гартування молоді.

В. ГЛЕБОВ,
заступник секретаря комітету комсомолу.

Засідання Вченої ради ОДУ

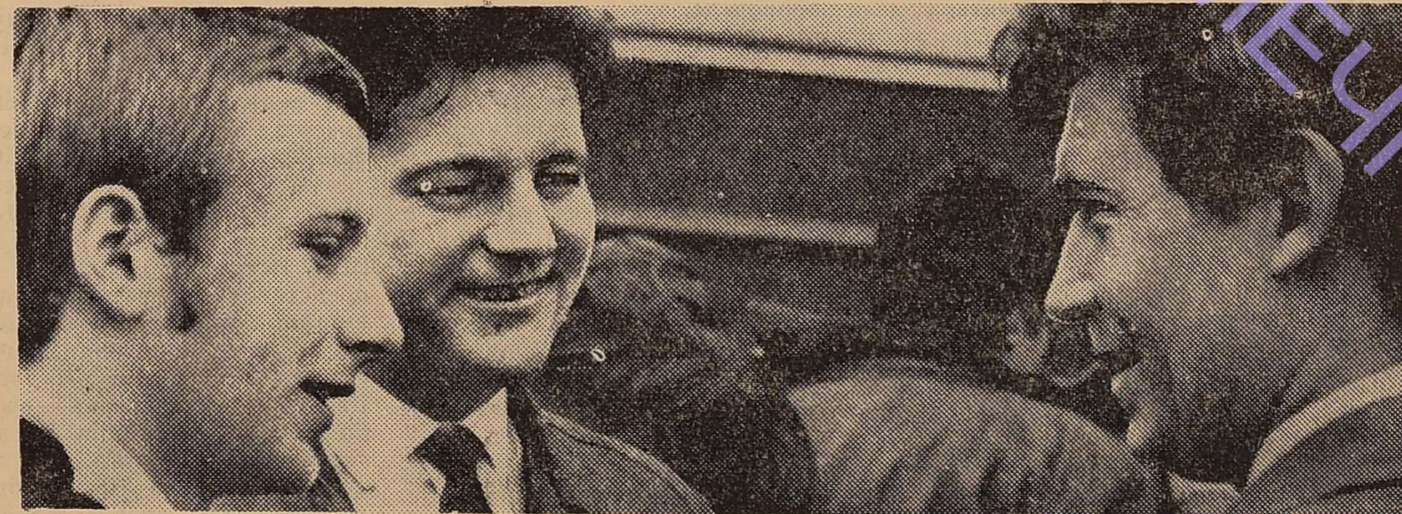
На засіданні вченої ради університету, що відбулося 25 квітня, одним з головних питань було: «Про хід втілення в життя заходів ОДУ по виконанню рішень ХХІV з'їзду КПРС та ХХІV з'їзду КП України». З доповіддю з цього питання виступив ректор університету, член-кореспондент АН УРСР, професор О. В. Богатський.

У доповіді О. В. Богатський відзначив, зокрема, що план заходів ОДУ по виконанню рішень ХХІV з'їзду КП України втілюється в життя успішно. На факультетах, курсах, в учбових групах проведені заняття, лекції, бесіди, в яких вивчалися й роз'яснювалися матеріали з'їзду.

У світлі рішень з'їзду обговорювалося питання про роботу кафедр суспільних наук на загальноуніверситетських партійних зборах. Це сприятиме поліпшенню роботи кафедр і усуненню недоліків, які ще є у роботі кафедр суспільних наук.

Доповідач зупинився також на питаннях лекційної і пропагандистської роботи, виконання плану заходів, присвячених 50-річчю утворення СРСР, роботі НСТ, наукових гуртків та інших.

На засіданні вирішувались також питання про виконання університетом Постанови ЦК КПРС і Ради Міністрів СРСР «Про заходи по подальшому поліпшенню матеріальних і житлово-побутових умов студентів вищих і учнів середніх спеціальних учбових закладів» тощо.

Тижень студенти нашого університету приймали своїх друзів із Сегедського університету імені Йозефа Аттілі.

— Між Одеським та Сегедським університетами підписано договір про обмін студентськими організаціями, розповідає член комітету КІСу Бодо Балаш. — Наша делегація — перша, що прибула в Радянський Союз за цим договором. Нас — тридцять юнаків і дівчат. Це майбутні юристи, філологи, хіміки, філософи, історики, фізики.

Програма перебування угорських друзів в Одесі була насиченою та змістовною. Вони ознайомилися з нашим вузом, зустрілись з ректором, студентами, побували в оперному театрі, здійснили

морську прогулянку, знайомились з містом, відвідали Іллічівський порт. Студенти нашого університету побачили цікавий концерт, який дали сегодці.

— Одеса — гарне місто. Просто чудові оперний театр, морський вокзал. Запамятались ваші люди, скрізь ми відчували тепло й гостинність радянських людей, — говорить Белло Лайош. Йому в Одесі сповнилось 20 років. Одеські студенти тепло поздоровили його з днем народження.

Перебування угорських студентів у нашому університеті — це один крок в справі зміцнення дружніх відносин між Одеським та Сегедським університетами.

В. КОЗАК,
фото автора.

Сегод — Одеса: ДРУЖБА

Фоторепортаж

На фото: 1. Будаї Шандор — заслужений артист УНР, керівник інструментального ансамблю «Цитера». 2. Зустріч на вокзалі. Керівник делегації — доктор Вереш Ласло і В. Матковський. 3. В Одесі Белло Лайош святкував 20-річчя.

ЩЕ ЗВЕЧОРА з усіх кінців Петербурга до друкарні «Товарищество художественной печати» на Івановській вулиці групами і поодиночки підходили робітники. Ближче до ранку посланці трудового Пітера заповнили коридори, сходи, набірний цех, друкарський двір: всі чекали виходу газети. Загуділи машини, і перший номер «Правды» — першої щоденної робітничої газети — вже в руках її перших читачів. Представники пітерських робітників обережно брали пачки щойно надрукованого номера, які пахнули фарбою, і швидше туди — на заводські околиці, де чекав своєї газети робітничий люд, який по копійці збирав кошти на її видання.

зета, — писав у ті роки Володимир Ілліч, — не тільки колективний пропагандист і колективний агітатор, але також і колективний організатор». Усею своєю роботою «Искра» та її наступники утверджували ленінські принципи преси робітничого класу — партійність, високу ідейність, нерозривний зв'язок з народом, правдивість, пролетарський інтернаціоналізм.

Вихід першого номера «Правды» з радістю зустрів робітничий клас, усі передові революційні сили Росії. Цю подію палко вітав і високо оцінив В. І. Ленін.

«Робітничому класові треба знати правду, — підкреслювалось у передовій статті першого номеру «Правды» — ...Ми самі знайдемо свою правду! Будемо ж,

В історію партійної і радянської преси, в скарбницю її досвіду назавжди ввійшли створені «Правдой» тих перших важких років чудові зразки виходання партійних журналів, утверджені нею нові форми революційної публіцистики, що поєднували короткість і популярність з ідейною гостротою і глибоким змістом, її вміння робити газету для робітників з допомогою самих робітників, найтісніший, кровний взаємозв'язок з людьми праці, здатність живо і чуйно відгукуватись на події, питання життя, праці, побуту, які хвилювали робітників.

«Правда» послідовно розповідала найширшим пролетарським масам про найважливіші рішення Центрального Комітету і місцевих більшовицьких організацій, несла в народ ідеї і директиви партії, рішуче і принципово відстоювала чистоту марксистського вчення, непримиренно борючись проти меншовиків, ліквідаторів, ревізіоністів та опортуністів усіх мастей.

Важким був шлях «Правды» у дореволюційний час. На редакцію постійно обрушувались репресії.

Знову і знову виходила газета під іншими назвами, в яких було те ж саме заповітне слово: «Рабочая правда», «Северная правда», «Правда труда», «За правду», «Пролетарская правда», «Путь правды», «Трудовая правда».

У ті роки з допомогою «Правды» більшовики зуміли створити єдину більшовицьку організацію країни, яка діяла під керівництвом ленінського ЦК. Вони зайняли провідні позиції на всіх ділянках боротьби російського пролетаріату, повели за собою профспілки, робітничі організації культурно-освітнього призначення, страйковий рух. Від «Правды» взяла свій початок і розгорнулася в країні ціла мережа газет і журналів правдивистського, ленінського напрямку, які слідом за бойовим робітничим органом вели робітничий клас, увесь трудовий народ Росії назустріч труднощам і суворим випробуванням революційної боротьби.

Шістдесят років минуло від тих пам'ятних днів, коли у грозивий передреволюційний час полетіла до народу перша ластівка нової революційної весни — так назвав у 1912 році «Правду» В. І. Ленін. Але навіки близькими, завжди надихаючими для нас залишаться приклади героїчної боротьби «Правды» і першого покоління правдивистів за торжество великої справи партії. (ТАРС).

РОБІТНИЧА ЩОДЕННА

Це було шістдесят років тому — 22 квітня (5 травня нового стилю) 1912 року. Той далекий квітневий день став днем народження ленінської «Правды», винцем тривалої боротьби більшовицької партії за створення щоденної робітничої газети.

«Робітничому класові треба знати правду, — підкою вдячністю про її гідних попередників — перші марксистські періодичні видання, засновником і редактором яких протягом 12 років до виходу «Правды» був В. І. Ленін.

Першою марксистською загальноросійською політичною газетою була ленінська «Искра». Слідом за «Искрой» прямими попередниками «Правды» були негальні і гальні більшовицькі видання — «Вперед», «Пролетарий», «Социал-демократ», «Рабочая газета» і, нарешті, «Звезда». Сьогодні, через призму років, ми ясно бачимо, як послідовно і цілеспрямовано більшовики-ленінці створювали й ширили свою масову пресу, виховували безмежно відданих партійних журналістів і робітничих активістів «Правды», прилучали до друкованого слова пролетарські маси.

В. І. Ленін визначив основоположні принципи, роль і місце партійної преси в революційній боротьбі. «Га-

читачу, шукати її з тобою, ідучи рука в руку, від події до події, від факту до факту».

Кожним своїм номером, кожним виступом «Правда» кликала робітників до згуртування, показувала єдиний вірний шлях революційної боротьби, завойовувала величезний авторитет і повагу. Понад 11 тисяч робітничих кореспонденцій, надрукованих у газеті за перші два роки, близько 6 тисяч групових грошових зборів на заводах і фабриках на видання «Правды», масові виступи проти гонів самодержавства на більшовицьку газету — все це говорить про могутню підтримку пролетаріату своєї рідної газети, яка, за ленінським визначенням, мала за мету не тільки допомагати робітничій боротьбі, але й давати зразок і світоч усьому народові.

З перших днів видання «Правда» працювала і розвивалася під непосреднім керівництвом В. І. Леніна. Перебуваючи тоді в еміграції, Володимир Ілліч був нерозривно зв'язаний з газетою, фактично виконував основні функції її головного редактора, брав участь у створенні найважливіших номерів і додатків, редагував статті, постійно надихав і спрямовував газету листами і порадами.

ПРО „ПРАВДУ“ РЕДКОЛЕГІЯ—В ДІІ

ЦИФРИ І ФАКТИ

«Правда» була створена з ініціативи петербурзьких робітників, при безпосередній участі В. І. Леніна.

Завдяки масовій підтримці робітників «Правда» виходила великим для того часу тиражем — 40 тисяч екземплярів.

В другу річницю «Правды» в 1914 році трудівники висунули пропозицію оголосити 5 травня Днем робочої печаті.

Перший декрет Радянської влади про пресу, надрукований в «Правде» 10 листопада 1917 року і підписаний Леніном, був спрямований проти повернення революцією експлуататорських класів, які намагались захопити в свої руки пресу.

За особистою заявою В. І. Ленін був в 1918 році зарахований в члени профспілки радянських журналістів і мав членський квиток номер перший.

Газета «Правда» нагороджена двома орденами Леніна.

В. І. Ленін назвав «Правду» першою ластівкою тієї весни, коли вся Росія покритється мережею робочих організацій з робочими газетами. Зараз в нас виходить 9 тисяч газет, разовий тираж яких складає 140 мільйонів екземплярів. Тираж «Правды» досягає 9 мільйонів.

Іх було двоє. Дві чорнявки — Валя Богдан, художник, і Наталка Кіро — редактор факультетської стіннівки «Радянський математик». Уже колишній редактор і колишній художник, бо, знаєте, четвертий курс, сесія...

Я довго чекала їх у коридорі і, мабуть, від довгого чекання, уявила обох зовсім іншими. А тут переді мною стояли дві гарненькі дівчини — кругловида, сміхотлива Валя і зосереджена, серйозна Наташа, тонесенька і гнучка. «Ну, викладайте свої секрети», — сказала я...

Ви, напевно, знаєте, які виходять стінні газети у мехматівців? Якщо ні, рекомендую відвідати мехмат в день виходу нової стіннівки, не пошкодуєте. Але навіряд чи ви зможете протопитись до газети, щоб побачити, з чого так весело сміються студенти. Та що і говорити, всі в університеті знають: найцікавіша, найвеселіша стіннівка — на мехматі! А ви думаєте, чому? А тому, що всі її «редактори» (це вже моє особисте спостереження) мають в собі таку тонюсіньку ниточку, так званий, «нерв завязатості». І це стосується не тільки моїх співбесідниць, але усіх тих, хто бере участь у випуску газети.

...Я, здається, говорила щось про секрети редколегії? Так от, вибачте, мушу вас розчарувати: секретів немає. Є тільки хлопці і дівчата, веселі і оптимістичні, жартівники і патріоти факультету.

— От ви питаєте, як ми готуємо випуски газет, — каже мені Наташа. — А ми над цим

навіть і не замислювалися. Просто, коли підходить строк випуску газети, ми збираємо найсвіжіший матеріал і...і, от так. Головне, треба писати про злободенне, цікаве для всіх. У нас навіть кореспондентів немає, зате є ідеальна мрія: щоб ці кореспонденти були у нас на кожному курсі. Але ця мрія поки ще не здійснилася. Єдиний наш власний кореспондент-гуморист, що виступає під псевдонімом Алгол.

— Знаєте, на мою думку, щоб газета була цікавою, треба, перш за все, увявити її, — вступила у розмову Валя Богдан. — Я беру чистий аркуш ватману і увявляю собі все-все, що буде в ній. А тоді вже наче по готовому робить. Незабаром вийде новий номер «Радянського математика», ми хочемо розповісти про День мехмату. Наші студенти були в різних містах на наше свято, от ми й хочемо показати День мехмату в університетах Ленінграда. Риги, Новосибірська, Харкова.

Отже, редколегія мехмату — в дії. Побажаємо ж їй, друзі, нових успіхів на газетному поприщі, побажаємо їй зробити свою газету ще кращою і оригінальнішою. Хай пера ваших авторочок будуть завжди гострими і дотепними!

О. КОЛЬЦОВА.

Вже не перший рік працює завідувачим відділом комсомольського життя в газеті В. Савруцький. На фото Володя Савруцький (зліва перший) за роботою.

Фото А. БАБАКОВА.

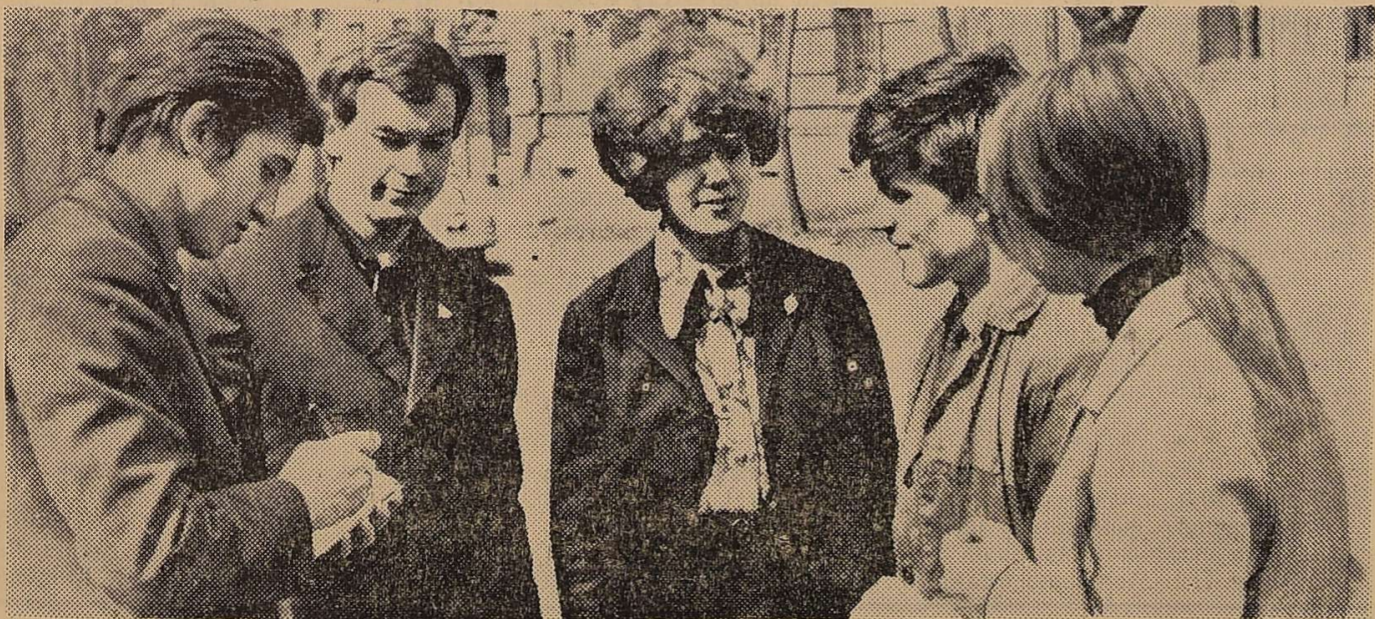

Запах свіжих ПОЛОС

...І ось «газета» потрапляє до друкарні. Їй належить пройти останній етап до «виходу в світ».

Перша зупинка нашої «газети» — лінотип. Тут газетні матеріали В. Чечельницька (фото дуге) перетворює в блискучі колонки металу, приводить до ладу шпальти «ЗНК» метранпаж Л. Гордунова (фото вгорі). Отже, газета вже в металі, зроблено відтиски. Підпис редактора «До друку» і друкар Л. Зільберманц дозволіє накладальниці Т. Самсоновій (фото внизу) розпочати друкування газети.

Фото К. Рогожкіна.

МИР. ТРУД. НАУКА

Сонячне весняне свято Перше травня — день міжнародної солідарності трудящих у боротьбі за мир, працю, за використання досягнень науки на користь усього народу. І на знаменах першотравневої демонстрації слова **мир, труд, наука**, мабуть, найчастіше будуть впадати в око всім трудящим нашого героїчного міста. Отож, у ці святкові дні ми й рішили розповісти читачам нашої газети історію цих найактуальніших слів у нашу епоху, епоху активної і успішної реалізації ухвал ХХІV з'їзду КПРС.

Слово **мир**, правда, в дещо іншій звуковій оболонці було відоме вже в індоєвропейській мові, в якій воно вживалося у значенні «добробричність, дружельність». У праслов'янській мові слово «мир» почало вживатися ще й у значенні «тиша, спокій». У такому значенні слово **мир** уживається і тепер в усіх сучасних слов'янських мовах. Про це свідчить хоча б такий заклик ЦК КПРС до 1-го травня 1972 року: «Трудящі всіх країн! Боріться проти агресивної політики імперіалізму, за мир, демократію, національну незалежність і соціалізм!»

У давньоруській мові слово **мир** набуло ще двох нових значень: 1) мир — народ, громада, бо в громаді людина могла тільки тоді жити, коли вона дотримувалась тиші, спокою; і 2) мир — всесвіт, космос. У цих двох зна-

Слово про слово

ченнях слово **мир** ужито, напр., у Шевченка: «А щоб збудить Хиренну волю, треба **Миром**, Громадою обух сталить»; «І **мир** (всесвіт — А. М.) перевозданний Одпочив на лоні ночі». У російській мові слово **мир** у значенні «всесвіт» вживається досить часто. Про це свідчить хоча б таке популярне гасло, як «**Миру—мир!**».

Слово **труд** — спільнослов'янське. У праслов'янській мові воно вживалося у значенні «напруження, зусилля». У давньоруській мові, в епоху класового феодального суспільства, в епоху експлуатації людини людиною, слово **труд** стало вживатися ще й у значенні «страждання, неволя, мука, скорбота, біль, хвороба». У таких значеннях слово **труд** уживалося і в епоху капіталізму. Тільки після Жовтня, в епоху, коли була ліквідована експлуатація людини людиною, слово **труд** стало вживатися в значенні «свідома діяльність людини, скерована на створення матеріальних і культурних цінностей на благо всього суспільства, народу».

В українській мові приблизно з кінця XV ст. як синонім до слова **труд** почало вживатися слово **праця**. Це праслов'янське слово, що з найдавніших часів уживалося спочатку в чеській мові, а потім — польській, з якої воно

й було запозичене в XV ст. в українську мову.

Слово **наука** в такій формі в українській мові почало вживатися у II половині XVII ст. У давньоруській мові воно мало форму **науць**. Утворилося воно в ній від праслов'янського слова **уць**, уживаного в значенні «навчання, уміння, настанови». Основа цього слова **ук** збереглася і в слові **на-ук-а** і в таких словах, як **неук, недоук, самоук**.

У «Синонімі словеноруській», словникові 2-ї половини XVII ст., слово **наука** прокоментовано так: «Наука—наказаніе, поощреніе, ученіе, догмат, поученіе, указаніе. Тепер, у наш час, **наука** — це система знань про закономірності розвитку природи, суспільства, мислення та способи планомірного впливу на оточуючу реальну дійсність і використання її на благо суспільства».

Кожна наука — це також певна сума знань, здобутих людьми в процесі їхньої багатогранної суспільної практики.

У наш час наука стала могутнім фактором у справі побудови комуністичного суспільства в нашій країні. Ось чому ЦК КПРС у своїх першотравневих гаслах закликає радянських учених всіляко зміцнювати зв'язок науки з виробництвом і швидше впроваджувати досягнення науки в народне господарство.

А. МОСКАЛЕНКО,
доцент.

Присвячується Шарлю Фур'є

Нещодавно відбулася наукова конференція, присвячена 200-річчю з дня народження Шарля Фур'є. Вона складалася з двох частин: сесії професорів і викладачів і пленуму студентського наукового товариства історичного факультету. На цій другій частині конференції виступили з доповідями також і викладачі-історики, які керують вивченням студентами спадщини Фур'є; а в деяких випадках доповіді готувались спільно.

Виступ доктора історичних наук, професора К. Д. Петряева, завідувачого кафедрою нової історії був присвячений багатогранному розкриттю значення соціальної філософії Фур'є як одного з джерел марксизму й цим визначно важливу спрямованість завдань всієї конференції.

Старший викладач кафедри філософії і наукового комунізму Одеського інституту народного господарства В. К. Садковський в своєму виступі прослідкував діалектику ставлення К. Маркса і Ф. Енгельса в їх працях 40-х років до того, як уявляв Фур'є ідеальну організацію суспільства. Доцентом М. Е. Застенкером (Московський університет) було детально проаналізовано і в той же час узагальнено характеристику того нового, що було внесено Фур'є в систему ідей критичного утопічного соціалізму першої половини XIX століття. В цій доповіді був яскраво змальований ідейний портрет Фур'є.

Однією з центральних проблем програми конференції і дискусії, що розгорілась, була тема, яку порушили в доповіді доцента кафедри філософії нашого університету І. Я. Матковська та В. В. Москаленка про актуальність критерію оцінки переваги майбутнього щасливого «соціетар-

ного» суспільства, яке послідовно розвивав Фур'є. Критерій цей визначається глибокою вірою Фур'є в те, що асоціація, властива майбутньому суспільству як форма організації матеріального виробництва, створить всі необхідні умови для формування гармонійно розвинутої особи, яка реалізує всі закладені в ній можливості людини — творця і художника.

Проблема вивчення методів, за допомогою яких формувалась у Фур'є соціальна філософія, була поставлена і в деяких аспектах розглянута в доповіді доцента В. С. Алексєєва-Попова (кафедра нової історії).

Характерною рисою конференції було те, що в ній активну участь взяли студенти-історики старших курсів.

Про глибоке знання предмету свідчила доповідь студента Г. Павловського про співвідношення уявлення про розум та історію у Фур'є, з такими уявленнями в Гегеля. Доповідь студента А. Дюрдієва мала за мету прослідкувати, як ідеалістична діалектика Гегеля набуває у Фур'є, в розумінні ним закономірностей історичного процесу, матеріалістичних рис, хоча він не досягає при цьому історичного матеріалізму, засновником якого був, як відомо К. Маркс.

В історичній літературі до цього часу систематично розглядалась постановка і вирішення у Сен-Сімона, Фур'є і Оуена гостро актуальної і в наші дні проблеми зміцнення миру між народами, боротьби проти несправедливих загарбницьких, зокрема, колоніальних війн. Розглядаючи це питання, старший викладач кафедри наукового комунізму Одеського політехнічного інституту Л. В. Борцевський підкреслив орга-

нічний зв'язок рішучого засудження такого роду війн і милітаризму загалом великими соціалістами-утопістами XIX ст. з особливостями їх соціальних поглядів та їх соціального ідеалу.

В доповіді студентів А. Доля та С. Гриценко були ґрунтовно проаналізовані особливості змісту та форми цієї гострої, всебічної критики, якій піддав Фур'є сучасне йому буржуазне суспільство.

Плідною була постановка в двох доповідях проблеми особливості сприймання та намагання перетворити в життя ідеї Фур'є в різних країнах. Студент Г. Тоцєв прийшов до висновку, що у Франції послідовники Фур'є стали після його смерті не тільки його епігонами, а навіть і антиподами, і, таким чином, фур'єризм перетворився тут у консервативний напрямок внутрісоціалістичної думки. В Росії в поглядах більш радикальних членів гуртка, заснованого в Петербурзі М. В. Петрашевським, членом якого, як відомо, був Ф. М. Достоевський, сильні сторони ідей Фур'є були піддані своєрідній переробці, зокрема, процесу «політизації» і відіграли в такому вигляді позитивну роль в розвитку ідеології визвольного руху в 40-х роках XIX ст. Процес трансформації ідей Фур'є в Молдавії був показаний у виступі кандидата

філософських наук А. І. Бабія, керівника сектору відділу філософії і права Академії наук Молдавської РСР (Кишинів).

Такий коротко зміст праць дає наукової конференції. Наукова бібліотека відкрила в ці дні велику виставку видань творів Фур'є і літератури про нього. Окремі стенд містив друковані джерела і дослідження з теми «Ідеї Фур'є і визвольний рух в Росії».

В. С. АЛЕКСЄЄВ-ПОПОВ,
доцент кафедри нової та новітньої історії,
член оргкомітету конференції.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

На фото: на науковій конференції, присвяченій 200-річчю з дня народження Ш. Фур'є.

Листи в редакцію

Вдячність

Колектив бібліотеки Одеського медичного інституту ім. М. І. Пирогова глибоко вдячний доценту філологічного факультету нашого університету Д. К. Кондратьєвій за участь в літературних вечорах і конференціях, що проводилися в їх бібліотеці й просить передати поздоровлення з святом Першого травня, бажає Діні Карлівні великих успіхів в її благородній діяльності пропагандиста нашої чудової радянської багатонаціональної літератури.

За дорученням колективу
Н. ПАВЛОВА,
завідуюча бібліотекою
медичного інституту.

Спасибі вам, хлопці

Я стояла стороною. Злодій забрав документи й кинувся тікати. Та ось двоє кинулися наздоганяти злодія. Скоро я побачила, що злодій йдуть мені назустріч. І як я зраділа, побачивши протягнуті мені документи.

Як потім я довідалась, сміливими виявились студенти Одеського університету Федоренко (III курс юрфаку) та Ченков (у курсі біологічного факультету). Я дуже вдячна хлопцям, які сміливо кинулись за злодієм. Такий вчинок гідний того, щоб про нього розповісти широкій аудиторії.

Я хочу подякувати Федоренкові та Ченкову за те, що вони повернули мені документи і своїм вчином довели ще раз, що справжня радянська людина в біді не залишить.

П. РАТНИКОВА,
інженер-хімік,
м. Кишинів

Редактор П. МАРКУШЕВСЬКИЙ.

Г П О
на марші